

THE YANG KALO' (KARIENG) OR WHITE KARENS.

Translation of a paper received from Chiengmai in answer
to the Society's Questionnaire, by E. J. WALTON.

Section I.

PHYSICAL CHARACTERISTICS.

1. They are of medium physique and well proportioned.
2. Neither stout nor thin, but just medium.
3. The face is flat full face, and square in profile. The nose is small and flat full face, and of the shape of a right angled triangle in profile.
4. The lips are thin and dark in colour, broad across and curling upwards.
5. The hair on face, head and body is mostly long, the individual hairs slender and straight and usually sprouting. The hair on the body is short, and the individual hairs small and fine; on the legs they are coarser and longer—at the most about an inch or so—not growing thickly, soft, not curly, black in colour.
6. The eyes are blackish in colour.
7. They are not horizontal. The external corner of the eyelids is a little higher than the rest of the lid.
8. The colour of those parts of the body which are protected from the sun by clothes is of a whitish yellow; the exposed parts are dark yellow. New born babies all have dark blue spots (called non-permanent birth marks) on their backs and buttocks which disappear at about $1\frac{1}{2}$ to 2 years of age.

ADDITIONAL INFORMATION.

- (a) Generally the skull is square but some are misshapen.
- (b) The teeth are mostly black through chewing areca nut and bark.
- (c) Many men and women pierce holes in their ears about 3 centimetres broad.

- (d) Many of the men tatoo their bodies and legs; the body and arms are tatooed in red with vermilion in the form of dragons and various superstitious figures; the legs are tatooed in black with figures of dragons—fantastic animals tatooed according to the fancy of the tatooer—and also in lines.

Section II.

HABITATIONS AND CUSTOMS.

1. *Habitat.* The people like to settle on the slopes or tops of hills within reach of streams; they are also found on the lower levels and near the main rivers, but only in very small numbers. They are numerous in all parts of the Ambhoe of Mê Sarieng and also in the Ambhoe of Mê Hong Sôn. They like to live in small communities of not more than 30 houses at the most and the villages are from 8 to 24 hours' distance apart.

They are agile and not at all stupid. They call themselves "Pakāh Yo'" but by the people living round about they are called "Yāng". Speaking generally they are not very polished in their manners, as their race has no culture of its own, i. e., they don't know much about decent manners or politeness.

2. *Habitations.* Their villages are subject to the ordinary administration of the District. When built on the tops of hills, they are not fenced, the stream and the hill itself being looked upon as the boundaries. If a fence is built, it is only built on the entrance side. Those who live in the low country by the rivers do make fences, using logs or bamboos or slabs (timber).

As regard the actual houses, the people living in the hills build flat houses resembling sheds, roofed with split bamboo slats overlapping each other and looking in the distance like corrugated zinc sheets. The roof is used for drying the rice on. There is a low bamboo floor, square, but no partition walls or outside veranda; the house-ladder goes straight up to the door of the house. The kitchen and the place for receiving visitors are in the sleeping room. The furniture consists of 2 or 3 earthenware cooking-pots, a big wooden platter on which to serve up the

rice and from which every one in the house eats; spoons made of bamboo for dipping out the curry; bamboo cylinders for drawing water, and to hold the drinking water and the water for general use; mats for lying on, woven out of a tree resembling a rush; wooden pillows; baskets, sieves, betel boxes, etc. As a rule very little attention is paid to cleanliness.

3. *Clothing.* The men usually wear sarongs and trousers with a short coat without waist and sewn up to the throat (formerly worn also by the the Siamese); if they wear a long shirt coming down below the knees, they don't wear sarongs or trousers in addition. The coats both of men and of women are without sleeves.

Unmarried girls wear a long white garment reaching nearly to the ankles and no other under garment. Married women wear short jackets embroidered with seeds ("Job's tears"), and "sins" of various colours. There are no special clothes for festival days, but only for the marriage day when new clothes prepared by the bride and bridegroom are worn.

The hair in the case of the men is worn long and knotted on the right towards the back of the head, and a long silk or cotton head-cloth is worn. The women knot the hair right on the back of the head, and use as a head-cloth a square of cotton about 70 centimetres long and folded from corner to corner (diagonally) with the knot in front. Many kinds of ornaments are used. The men sharpen bits of ivory with pointed ends and put them in their ears: these they call "Nā di ka cho' mè." Women have many kinds of ornaments, such as silver or brass armlets of which they put a number of pairs on each arm; silver earrings; and small bells round the ankles. Also they tie black cotton threads round their legs above the calf and round the ankles. They wear many strings of beads round their necks.

4. *Food.* Rice and the flesh of various kinds of animals such as bulls, buffaloes, pigs, crabs, fish, tortoise, sambur, barking deer, snakes, etc; also smaller species such as tree-lizards (𑄎𑄓𑄧𑄮), frogs, etc.—whatever they happen to come across. If they come across

any animal, it will likely come in their line of food, and there are few species that they won't eat. They are fond of liquor and like to distil it themselves. They smoke tobacco in pipes, but opium smoking is very rare. Areca nut and betel are popular with both men and women. Cooking pots and other utensils are as described in clause 2.

5. *Hunting and fishing.* They are keen hunters and fishermen. For fishing they use casting nets, and weel; and various instruments for shooting, trapping and catching animals, such as cross-bows, snares, traps, spring-traps, pointed stakes and guns. They shoot every kind of animal.
6. *Means of Transport.* They have no vehicles of any kind.
7. *Agriculture.* They grow rice and vegetables (gourds, cucumbers, etc.) and grow them well; they plant on the tops of the hills. Their agricultural implements are knives, axes, spades, mattocks etc. Varieties grown are white rice (ဝါးရီ), sticky rice, maize, a sort of cucumber, melons, millet with big seeds, etc. They keep fowls, cows and bulls, buffaloes, pigs, goats, dogs and cats, but not bees.
8. *Commerce.* There are no shops or markets in which goods are sold. They have measures; the 'sok' is the unit of length, whilst for measuring capacity they use a woven bamboo measure resembling the Siamese rice bushel (ရွှံ့), but without the wide mouth. They have a large and a small measure. They use Rupees a great deal. They barter goods, as for example, rice and chillies for cane sugar, areca, betel, etc.
9. *Industry.* They plait bamboos, forge iron, make pots and weave and sew and embroider, and dye cloth but their work is very rough.
10. *War.* For weapons they have guns and swords, spears, sharpened stakes and cross-bows.
11. *Social organisation.* Their methods of showing respect and exercising authority in the family are those common in rural communities, but they regard the eldest son as superior and give him complete authority in his family. They bring up their children in the way common to jungle and hill folk, that

is to say, they do not make much fuss over them, and apart from rice and milk let them eat anything else that is going. They are not in the habit of adopting children or of separating from their own children. Visiting between young men and girls prior to marriage takes place at night, but the girls are very careful, for the custom of the people does not allow of a girl giving herself to a man before he becomes her husband. A girl who does so is looked upon as the lowest of the low, so that even if a girl is forced by a man, she must hide the fact for fear of losing her good name and finding it difficult to get a husband, since it is recognized by the men that if a girl has secret connection with any man not her husband, nobody will court or marry her.

Weddings are celebrated as follows: The bridegroom is taken in procession to the home of the bride. Before they reach the house, that is to say whilst they are still outside the compound the bride's people must meet them with liquor, and before the groom's party enter the bride's compound, magic ceremonies must be performed by an "āchān" to protect them, for they may become spell-bound (ရုဂ် စွဲ as they call it in the north).

When the ceremonies are over, the procession enters the bride's compound and goes to the house to the accompaniment of gongs and drums. Having reached the house, the "go betweens" conduct the bridegroom into the house, and there he divests himself of the clothes which he has worn since leaving his home, and puts on clothes prepared for him by the bride's people. The bridegroom is handed over and the ceremony is at an end. When the "go-betweens" and the bridegroom's friends prepare to return home, the bride's people supply bottles of liquor and accompany them on their way; they stop and drink the liquor together continually and when it is finished, go to their homes.

Parents have the right to beat and abuse their children in a just fashion. When the eldest son approaches the age of 20, if the father and mother think it fitting that he should exercise

authority in the family, they give him authority over all the other children.

As regards inheritance, the eldest son is sole heir but may, at his discretion, share with his younger brothers and sisters. It is very uncommon for them to take estate cases to court, for their custom is well known to them all.

They bring up and educate their children in the ordinary way, teaching them to work the rice fields and make a living out of the land.

They are subject to the civil and criminal law of the country, having no legal codes of their own.

12. *Art.* They do a little in the way of drawing and painting, carving, moulding clay, and music, but their work is very inferior. They have dances and they compose songs called by the northern people "Sò Yāng" (i. e., Karen songs). They have games of various kinds on the occasion of the death of a headman of a village; these they call "Yòkkri" "Khu'n pu'ng". They have no writing of their own, but some of them learn foreign writing. They have tales in their language.
13. *Science.* They have the divisions of days, months and years. The day is divided into morning, midday, evening; 30 days make a month. The Siamese 5th month is their 1st month, 12 months make a year, so the Siamese 4th is their 12th month. They have no era of their own. They have little knowledge of drugs or medicine. When ill, they consult omens and the soothsayers to find out what spirit has got hold of them. They trust to offerings to the spirits to cure themselves.
14. *Religion.* They believe in and sacrifice to the spirits. A newly born baby is laid on a cloth and put in a flat basket and they go through a ceremony of sifting and buying it. When the age of maturity is attained, there is no particular ceremony. When a person dies, they take the clothes away and wrap the body in a white cloth as one wraps up boiled rice in a packet; they then tie it round and round with pò (rope of hibiscus tree) or rattan and wrap it up in a second covering of bamboo mat-

ting. The relations then come and tell the corpse the road to travel, so as not to go up and be born in Heaven but to come and be born again amongst his own people, for they regard Heaven as an empty space where there is no working of rais or ploughing of fields and men must fast and hunger. After one, two, or three days, the relatives carry the body away and burn or bury it, whichever they think best. When burying, they make the grave a little longer and broader than the body. Men are laid on their faces and women on their backs, and the grave is filled in with earth. Long boards are laid on top of the earth and two wooden hooks are driven in between the neck, the intention being to prevent the spirit of the dead person from going up and being born in Heaven. They make a rail and hang on it new cloth and new coats and other objects as presents to the dead person; if there is any gold or silver amongst the presents it is buried at the spot. Over the cloth and jackets, they spit betel juice to make them stained as they believe that unless they do this, the dead person will not get them. The places where bodies are buried or burnt are not looked after.

Offerings to the tutelary spirits of the locality are made when they first clear rais (fields) or plant rice or reap it; also when they build a new village or house. They salute the spirits supposed by them to be in trees, in piles of stones, stones or streams, but they have no particular tree which should be worshipped; any big tree or stone or river or stream in which they assume there is a spirit, they salute it whenever they come on it, and if they make a sacrifice, they sacrifice a fowl, believing that the angels and the guardian spirits are there. This belief in spirits is inherited from ancient times and is passed on. They believe that God created the world and that the next world is Heaven, which they regard as an empty space where one has no means of livelihood. They have a story which has been handed down to them to the effect that when God came down to build the world, he summoned them to come and make merit and live together in the world, but they did not arrive in time as they were busy sacrificing to and feeding the spirits. God then gave them the name of "Yang" (not yet)

which subsequently became "Yāng". Accordingly they hold that for them it is no sin to kill animals, seeing that they have no religion and were not in time to be present when God founded the world.

เรื่อง ร่างกาย ธรรมชาติ ประเพณี การเลี้ยงชีพ

ทั้ง ภาษา ชาว ยาง กะเลอ (เกรียง)

ประเภทที่ ๑

ว่า ด้วย สรีระ ลักษณะ รูปร่าง สันฐาน แห่ง ร่างกาย

คำ ถาม

๑) รูปร่าง สันฐาน สูง ต่ำ เท่า
ไร ทรวด ทรง อย่างไร.

๒) อ้วนท้วม หรือ อ่อน ขี้ผอม
เป็น ประการ ไດ.

๓) ลักษณะ แห่ง หน้าตา เมื่อ
ดู ตรง จําเพาะ หน้า เป็น อย่างไร เมื่อ
ดู ข้าง หน้า ซ้าย เป็น อย่างไร จมูก
เมื่อ ดูตรง และ ดูข้าง มี ลักษณะ อย่างไร.

๔) ริม ฝีปาก หนามอง อย่างไร
มี วรรณะ สันฐาน อย่างไร บ้าง.

๕) ทรวดเครา ฝ่ามือ และ ขน
ตาม สรรพางค์ กาย มี ลักษณะ อย่างไร
ตาม ขรรพตา มัน อก ยาง สัน อย่างไร

คำ ตอบ

๑) รูปร่าง สันฐาน แห่ง ร่างกาย
ปาน กลาง ทรวด ทรง สัน ทัด.

๒) ไม่อ้วนนัก และไม่ผอมนัก
นับ ว่า พอ ปาน กลาง.

๓) ลักษณะ แห่ง หน้าตา เมื่อ
ดู จําเพาะ หน้า แบน เมื่อ ดู ข้าง ๆ
เป็น หน้าซ้าย เป็น สี่ เหลี่ยม จมูก
เมื่อ ดูตรง เล็ก และ แบน เมื่อ ดู
ข้าง เป็น สาม เหลี่ยม มุม ฉาก.

๔) ริม ฝีปากบาง มี สี คล้ำ
และสันฐาน กว้าง เขิต ขึ้น.

๕) ทรวดเครา ฝ่ามือ และ ขน
ตาม สรรพางค์ กาย มี ลักษณะ ไว้ ยาว
เลี้ย โดย มาก เส้นเล็ก และเหี้ยยต

คำ ถาม

หนา บาง ห่าง ถี่ ค่น ไม่ ค่น อย่างไร
แขง อ่อน ประการ ไต ฌม หยิก หรือ
ไม่ หยิก ถ้า หยิก ๆ เอง หรือ เปน
เพราะ วิธีแต่ง อย่างใดอย่างหนึ่ง. นหงต
เควรา ก็ ดี ฌม หรือ ขน ก็ ดี มี เปน
อย่างไร.

๖) ลูก นัยตา มี สี สรร วรรณะ
อย่างไร.

๗) หัวตา กับ หางตา ได้ ระดับ
กัน หรือ ไม่ หรือ หัวตา กับ หาง ตา
ข้าง ไหน สูงต่ำ กว่ากัน เปน ประการใด
ขอบ ข้าง หาง ตา กับ ขอบ ข้าง หัว ตา
สูง ต่ำ กว่า กัน เปน ประการ ไต.

๘) สี สรร วรรณะ ของ ร่างกาย
ซึ่ง ไม่ ถูก แสง แดด เพราะ เลื่อผ้า
ปิด บัง เปน อย่างไร ผิด กัน อย่างไร
กับ ส่วน ของ ร่างกาย ซึ่ง ไม่ มี เครื่อง
นุ่ง ห่ม ปิด บัง เลย ทวารก เมื่อ แวก
คลอด มี แผ่น ตำ ๆ เขียว ๆ ติด อยู่
ตาม หลัง บ้าง หรือ ไม่ ปาน กำเนิด

คำ ตอบ

(ตาม ขรรมตา มั่นงอก) ขน ตาม
สรรพางค์ สั้น แล เส้น เล็ก ตะเยียด
ขนแข็ง เส้น เชื่องและยาว กว่าขนตาม
ตัว อย่าง ยาว ที่ สุด ๑ นิ้ว ฟุด เศษ
ไม่ สู้ จะ หนา นก ห่าง ไม่ ตก และ
เส้น อ่อน ไม่ หยิก มี สี ดำ.

๖) ลูก นัย ตา มี สี ค่อน ข้าง
ดำ.

๗) หัวตา ต่ำ หาง ตา สูง ไม่
ได้ ระดับ น้ำ (เว็ด) ขอบ ข้าง หาง
ตา สูง กว่า ขอบ ตา เล็ก น้อย.

๘) สี สรร วรรณะ ของ ร่างกาย
ซึ่ง ไม่ ถูก แสง แดด เพราะ เลื่อผ้า
ปิดบัง เปน สี ขาว เหลือง ส่วน ของ ร่าง
กาย ซึ่ง ไม่ มี เครื่อง นุ่ง ห่ม ปก ปิด
เปน สี เหลือง ค่อน ข้าง คล้าม ทวารก
เมื่อ แวก คลอด มี แผ่น ตำ ๆ เขียว ๆ
(ที่ เรียก ว่า ปาน กำเนิด ขั้ว ควาว)

คำ ถาม

ตัว คราว ชนิดนี้ มีติดตาม ตัว ทารก ประมาณ อายุ เท่า ไ.

คำ ตอบ

ติด อยู่ ตาม หลัง และ ก้น ทุก คน ต่อ ประมาณ อายุ ๑ ปี ครึ่ง ถึง ๒ ปี ก็ หาย หมด.

คำ ขี้ แจง เพิ่ม เติม

๑ บาง คน มี กระโหลก ศีรษะ ทยุ คือ ตาม ขมวดากระโหลก ศีรษะ เปน สี เหลี่ยม.

๒ โดย มาก มัก ย้อม ให้ ฟัน ดำ เพราะ กิน หมาก และ เปลือกไม้.

๓ โดย มาก ชาย หญิง มัก ชอบ เจาะ หู และ ไช ให้ กว้าง เกือบ ๓ เซ็นต์ติเมตร.

๔ โดย มาก ชาย มัก ชอบ สัก ตาม ตัว และ แขน ขา ตัว แล แขน สัก ด้วย ขาดิ แดง เปน รูป สิงห์ มอม และ ยัน ต่าง ๆ ขา สัก ด้วย หมึก ดำ เปน รูป สิงห์ มอม และ เปน รอย ชีต ๆ ก็ มี.

ประเภท ที่ ๒

ว่า ด้วย ทำ เล ที่ อยู่ และ ลัทธิ ขนบ ขรรมนิยม

คำ ถาม

๑) ว่า โดย ฐาน ที่ อยู่ ทั่ว ไป.

คำ ตอบ

๑) คน จำพวก นี้ โดยมาก มัก ชอบตั้งภูมิลำเนาอยู่ ตาม ไร่ เขา หรือ บน ล้น เขา ที่ อาศัย น้ำ ห้วย ได้ เสีย โดย มาก ตาม ที่ ลุ่ม ๆ และริม แม่น้ำ ลำธาร ก็ มี แต่ เปน จำนวน น้อย

คำ ถาม

๒) ว่าโดย ฐาน ที่ อยู่ โดย

เฉพาะ.

คำ ตอบ

คน จำพวก นี้ โดย มาก มัก มี อยู่ตาม
ทิศ ต่าง ๆ ของ อำเภอ แม่ สะเรียง
และ ใน ท้อง ที่ อำเภอ ต่าง ๆ ของ จัง
หวัด แม่ฮ่องสอน และ ไม่ได้ อยู่
เป็น ปึก แฉ่น แน่นหนา มัก อยู่เป็น
หมู่ ๆ ใน หมู่ หนึ่ง อย่าง มาก มี เพียง
๓๐ หลังคาเรือน และ ระยะ ทาง ไป
ใน หมู่ หนึ่ง ถึง หมู่ หนึ่ง ห่าง กัน ตั้ง
๘-๒๔ นาฬิกา เป็น อย่าง พอติ เป็น
คน มี เข้าวใจ ไม่ สู้ จะ ไร่ ที่บ้าน
ใด นัก เขา เรียก ขาติ ของ เขา ว่า
“ ปะกายอ ” ส่วน คน ขาติ อื่น อยู่
ใกล้ เคียง เรียก ขาติ ของ เขา ว่า
“ ยาง ” ถ้า ว่า โดย ทัว ไป แล้ว
กิริยามารยาตร์ ของ เขา ไม่สุภาพเรียบร้อย
เพราะ ขาติ ของ เขา เอง ไม่
มี การ ถือ सा อะไร กัน.

๒) หมู่บ้าน ที่ อยู่ เขา จัด การ
ปกครอง ตาม พระราช บัญญัติ ปกครอง
ท้อง ที่ เคหกิจ ล้อม ภาย นอก เช่น

คำ ถาม

คำ ตอบ

รั้ว บ้าน ถ้า เป็น พวก อยู่ บน เขา
 ไม่ มี รั้ว บ้าน เพราะ เขา ถือ เอา
 เขต รั้ว ห้วย และ เขา เป็น รั้ว บ้าน ถ้า
 จะ ล้อม รั้ว ก็ ล้อม แต่ ทาง เข้า บ้าน
 ด้าน เดียว เท่านั้น ส่วน พวก ที่ อยู่
 ริม น้ำ ลำธาร ต่ำ ลง มา มี รั้ว กัน ล้อม
 บ้าน รั้ว เขา ใช้ ต้น ไม้ บ้าง ไม้ ไม้
 บ้าง ไม้ จริง บ้าง บ้าน เรือน ที่ เขา
 อยู่ ถ้า อยู่ บน เขา ทำ หลังคา แบบ
 รูป คล้าย ปรางค์ มุง ด้วย ไม้ ไม้ ฝา ชัก
 คลอบ ๆ กัน เมื่อ แดด ตู ไกล ๆ
 คล้าย มุง สังกะสี ลูก ฟัก และ บน
 หลังคา นั้น สำหรับ เปน ที่ ตก ข้าง
 ด้วย ฝา ก ต่ำ มี สี ดำ ฝา ประ
 จัน ห้อง ไม้ มี ขาน ไม้ มี บรรได
 พาด ที่ ประตู่ เรือน ที่ เดียว ครัว ไฟ
 และ ที่ รั้ว แยก อยู่ ใน เรือน นอน
 ข้าง ใน มี เครื่อง สัมภาระ ใช้ สร้อย คือ
 หม้อดิน สำหรับ หุง ต้ม ๒-๓ ใบ กระ
 ะ ไม้ อย่าง ใหญ่ สำหรับ คัด ข้าง และ

คำ ถาม

คำ ตอบ

กิน รวม กัน ใน กระบะ นั้น หมด ทุก ๆ
คน ซึ่ง อยู่ใน เรือน นั้น ช้อน ทำ
ด้วย ไม้ ไม้ สำหรับ ตัก แกะ กระบอก
ไม้ ไม้ สำหรับ ตักน้ำ แล ใส่ น้ำ กิน
และ น้ำ ใจ เลื่อ สาน ด้วย พรวณ
ไม้ ชนิด หนึ่ง คล้าย ต้นกก สำหรับ ปู
นอน หมอน ไม้ สำหรับ หนุน และ
ตะกร้า กระตัง ตะเภาง เขียน
หมาก ฯลฯ ตาม ขรรพดา การ รัก
ษา ความ สอาด มี น้อย ที่ สุด.

๓) ว่า ด้วย การ นุ่ง ห่ม.

๓) ตามปกติ ชายมัก นุ่ง ไสว
กางเกง ใช้ คู่ กัน กับ เลื่อ กระบอก
อย่าง สั้น ถ้า ใช้ เลื่อ กระบอกอย่าง
ยาว ลง ปก เข้า ไม่ ต้อง นุ่ง ไสว
และ กางเกง อีก เลื่อ ทุก ชนิด
แขน เสมอ ไหล่ ไม่ มี แขน ต่อ ยาว
ออกไป อีก ทั้ง หูย ทั้ง ชาย หูย
เมื่อ ยัง เปน สาว (คือ หมาย ความ
ว่า ยัง ไม่ มีสามี) ใส่ เลื่อ กระบอก
สี่ ขาว ยาว ลงไป เกือบ ถึง ข้อเท้าไม่

คำ ถาม

คำ ตอบ

ต้อง นุ่ง ผ้า ถ้า มี สามี่ แล้ว ใช้ เสื้อ
สั้น ปัก ประดับ ด้วย ลูก เต๋อย และ นุ่ง
ขึ้น สี่ ต่าง ๆ การ นุ่ง ห่ม ใน วัน นัก
ชิต ฤกษ์ ไม่ มี มี แต่ วัน แต่ง งาน
เท่านั้น คือ เปลี่ยน นุ่ง ห่ม ผ้า เสื้อ
ใหม่ ที่ คู่ บ่าว สาว มี เตรียม ไว้ การ
ไว้ผม ผู้ชาย ไว้ผม ยาว เกลาผม
ขมวดไป ข้าง ขวา เหนือ ท้าย ทอย นิต
หน่อย และ มี ผ้า โหม หรือ ต้าย ยาว
โปก ศีรษะ หึง เกลาผม ขมวดตรง
ท้าย ทอย และ มี ผ้า ต้าย สี่ เหลี่ยม
ขนาด ๗๐ เซ็นต์ติเมตร พับ ทะแยงมุม
โปก ศีรษะ และ เอา เงื่อน ไว้ ข้าง หน้า
เครื่อง ประดับ ร่าง กาย มี หลาย อย่าง
สำหรับ ชาย เขา เอา งา มา เหลา ให้
แหลม และ ปลาย เรียว แล้ว ใส่ หู
เรียก ว่า “ นาคี กะซอแม ” หึง
มี เครื่อง ประดับ ประดา หลาย อย่าง คือ
กำไล เงิน หรือ ทอง เหลือง ใส่ แขน ข้าง
ละ หลาย ๆ คู่ มี ต่าง หู ทำ ด้วย เงิน

คำ ถาม

๔) ว่า ด้วย อาหาร การ บริโภค

คำ ตอบ

ใส่ หู และ ลูก พวงน ผูก ขั้ว เท้า กับ มี เชือก ต้าย ดำ ๆ คาน ที่ เหนือ น่อง และ ที่ ขั้ว เท้า กับ มี ลูก ปิด สี่ ต่าง ๆ ร้อย เปน พวง มาลัย แขนว คอ คน ละ หลาย ๆ พวง.

๔) อาหารข้าว และเนื้อสัตว์ต่างๆ ทุก ชนิด เช่น เนื้อ วั, ทราย, หมู ปู, ปลา, เต้า, กวาง, อีเก้ง, เนื้อ, งู ฯลฯ และ สัตว์ เล็ก บาง ชนิด เช่น แย้, อึ่ง กบ แล อย่าง อื่น ๆ อีก แล้ว แต่ พบ ปะ ฉ่ำ ปะ สัตว์ อะไร เข้า โดย มาก มัก จะ เปน อาหาร ของ เขา ได้ มี จำนวน ที่ เขา ไม่ กิน น้อย อย่าง ชอบ ต้ม สุรา เมรัย และ ชอบ ต้ม กลั่น เอง และ ชอบ ยาเส้น ยัด กลัอง ยา ผื่น ไม่ ไคร่ จะ มี ไคร่ ชอบ หมาก พลู นี้ เปน ของ ที่ เขา ชอบ และ กิน ทุก ๆ คน ไม่ว่า ชาย และ หญิง เครื่อง หุง เครื่อง ต้ม และ ภาชนะ เครื่อง ใส สวอย อื่น ๆ ดัง มี ปรากฏ ใน ข้อ ๒ แล้ว.

คำ ถาม

๕) ว่าด้วยการหาเนื้อหาปลา.

๖) ว่าด้วย คมนาคมการไปมา
ต่าง ๆ

๗) ว่าด้วย การ กสิกรรม.

๘) ว่าด้วย การ ค้า ขาย แลก
เปลี่ยน.

คำ ตอบ

๕) เขาเป็นคน ชอบหาเนื้อหา
ปลาเครื่อง หา ปลา มี แห ไช เครื่อง
ยิง ตัก จับ ต่าง ๆ มี หน้าไม้ ตัก
บ่วง ขัด จั่น เฮ่า ขัด หลาว ขัด
ปิ่น เขา ยัง สัตว์ ป่า ได้ ทุก ชนิด.

๖) ยานพาหนะ ต่าง ๆ ไม่มี.

๗) มีการทำไร่ข้าว ไร่ผัก, พัก
แหว่ง ต่าง ๆ ของ ที่ เขา ปลูก งอก
งาม ดี และ เขา ปลูก บน สัน เขา
เครื่องมือ มี มีด ขวาน, เสียม,
จอบ, ฯลฯ พืชพันธุ์ ที่ เขา ปลูก
มี ข้าว ข้าว ข้าวเหนียว ข้าวโพด
แตงร้าน แตงไทย ข้าวฟ่าง เม็ด
ใหญ่ ฯลฯ เขา เลี้ยง ไก่. โค.
กระบือ. สุกร. แพะ. และสุนัข.
แมว. ตั้ ฉิ่ง เขา ไม่ได้ เลี้ยง.

๘) การ ตั้ง ร้าน ตั้ง ตลาด ขาย
ของไม่มี เขา ใช้ เครื่อง วัด ตวง คือ
วัด สอน ยาว ใช้ คอก เครื่อง ตวงใช้

คำ ถาม

๙) ว่า ด้วย หัตถกรรม.

๑๐) ว่า ด้วย การ รบ.

๑๑) ว่า ด้วย ขรรณนิยมการปกครอง.

คำ ตอบ

ไม้ ไม้ สาน เป็น รูป คล้าย สัต ตวง
ข้าว ของ เรา แต่ ปาก ไม้ ฝาย มี ๒
ชนิด คือ อย่าง ใหญ่ และ อย่าง เล็ก
เขา นิยม ใช้ เงิน รูเปี้ย กัน มาก และ
สิ่ง ของ อื่น ๆ เขา ก็ แลก เปลี่ยน กัน
เช่น เอา ข้าว และ พริก ไป แลก น้ำ
อ้อย หมาก พลุ ๆ ล ๆ

๙) การ หัตถกรรม ของ เขา เช่น
การจักสาน การ ตีเหล็ก การทำหม้อ
การ ทอ หูก การ เย็บปัก การ ย้อม
ผ้า มี บ้าง แต่ เป็น ของ หยาบ ๆ

๑๐) เครื่อง อาวุธ ยุทธภัณฑ์
ของเขามี ปืน, ดาบ, หอก, แหวน,
หลาย, น้ำ ไม้ เป็น เครื่อง ประหาร.

๑๑) การ เคารพ นับ ถือและบัง
คับบัญชา ใน ระหว่าง ครอบครัว อย่าง
คน สามัญ บ้าน นอก แต่ เขา ถือ ลูก
ชาย ห้า ปี เป็น ใหญ่ และ มี อำนาจ
สิทธิ์ ขาด ใน ครอบครัว นั้น การ
เลี้ยง ลูก เขา รักษา และ เลี้ยง ตาม

คำ ถาม

คำ ตอบ

กรรมตา คน ขาว ป่า ขาว ดอย คือ
 ไม่ใคร่ ประคับ ประคอง อะไร นัก หนา
 ส่วน อาหาร นอก จาก ข้าว กับ นม
 อาหาร อื่น ๆ แล้ว แต่ จะ มี ให้กิน
 ทุก อย่าง การ รับ ลูก บุญกรรมและ
 การ ตัด ขาด จาก ลูก ไม่ใคร่ จะ มี
 การ ไป มา หา สู้ ใน ระหว่าง หญิง กับ
 ชาย ก่อน ที่ จะ รับ เปน สามี ภรรยา
 กัน มี ไป มา หา สู้ กัน เสมอ ใน
 เวลา กลาง ค่ำ แต่ ฝ่าย หญิง ระวัง
 มาก เพราะ ประเพณี ไม่ ยอม ให้
 เสีย ตัว ก่อน ที่ จะ ได้ แต่ง กัน เปน
 สามี ภรรยา เพราะ เขา ถือ ว่า ถ้า
 หญิง ยอม เสีย ตัว ให้ แก่ ชาย ก่อน
 ที่ จะ ได้ แต่ง งาน แล้ว นับ ว่า เปนคน
 เลว ที่ สุด ถึง หญิง จะ ได้ เสีย ตัว
 ไป โดย ถูก กต ฐี ก็ ต้อง ปิด บัง
 ไม่ให้ ใคร รู้ เพราะ กลัว เสีย ชื่อ
 และ ผู้ชาย ระวัง เกียจ หา ผู้ได้ ยาก
 เพราะ ตาม นิยม ของ ชาย ถือ ว่า ถ้า
 หญิง สาว นั้น ลักลอบ เสีย ตัว ให้ กับ

คำ ถาม

คำ ตอบ

ชาย คน ไต คน หนึ่ง โดย มิ ได้ แ่่ง
งาน กัน เขา รัง เกียจ ไม่ ขอ และ
แ่่ง งาน ต้วย หยิง นั้น เปน อัน ขาด
การ จิรห้ แ่่ง งาน กัน นั้น วิธี ที่
ทำ กัน นั้น คือ แ่ เจ้า บ่าง มา ส่ง ที่
บ้าน เจ้า สาร ก่อน ที่ จะ แ่ มา ถึง
บ้าน เจ้า สาร (คือ นอก บริเวณบ้าน)
ต้อง มี พวก ทาง เจ้า สาร นำ เอา สุรา
ไป รับ ฝ่าย เจ้า บ่าง และ เมื่อ ก่อน
ที่ ฝ่าย แ่แก่ เจ้า บ่าง จะ เข้า บ้าน
(ใน บริเวณ บ้าน เจ้า สาร) จะ ต้อง
มี อาจารย์ ทำ พิธี เศก เป่า ป้อง กัน
ฝ่าย แ่แก่ พวก เจ้า บ่าง ไว้ (เพราะ
เขา ถือ ว่า เคย มี ถูก คุณ เรียก
ตาม ภาษา ขาว เหนือ ว่า “ ถูก ตู ”)
เมื่อ ทำ พิธี เสร็จ แล้ว ก็ แ่ เข้า บริเวณ
บ้าน เจ้า สาร จน ถึง เวียน ขบวน
แ่ มี ฆ้อง กลอง เมื่อ ถึง บ้าน เจ้า
สาร แล้ว แ่แก่ ก็ นำ เจ้า บ่าง ขึ้น
เรือน เจ้า สาร และ ผัด เลื้อ ผ่า ที่
เจ้า บ่าง นุ่ง มา จาก บ้าน ออก เอา

คำ ถาม

คำ ตอบ

เลือ ด่า ที่ ของ เจ้าสาว เตรียม ไว้ นั้น
 นุ่ง ห่ม ต่อไป และ ทำ การ ส่ง ตัว
 เจ้า บ่าว เปน อัน เสร็จ การ เมื่อ เถົ
 แก่ แล พวก พ้อง เจ้าบ่าว จะ กลับบ้าน
 ฝ่าย พวก เจ้าสาว จัด หา สุรา ใส่ขวด
 ตาม ไป ส่ง และ หยุด เลี้ยง สุรา กัน
 เรื่อย ไป จน สุรา หมด ก็ ลา กัน
 กลับ บ้าน เปน อัน เสร็จ การ พ่อ
 แม่ มี อำนาจ เชี่ยน ตี ต่ำ ว่า บุตร
 บุตรี ได้ โดย ขอบธรรม และ ถ้า เมื่อ
 บุตร ชาย หวัง ปี เขา มี แล อายุ ย่าง
 เข้า ๒๐ ปี บิดา มารดา เห็นว่า สม
 ควร จะ เปน ผู้ใหญ่ ปกครองวงศ์ตระกูล
 ได้ ก็ มอบ อำนาจอัน นั้น ให้ แก่
 บุตร ชาย ใหญ่ มี อำนาจ เหนือ บุตร
 ทั้งหลาย ต่อไป การ สืบ เชื้อ รับ
 มรดก เขา ให้ บุตร ชาย หวัง ปี เปน ผู้
 รับ มรดก ผู้ เดียว ตาม ใจ จะ แบ่ง
 ปัน ให้ น้อง ๆ ได้ ตาม สบควร เรื่อง
 มรดก โดย มาก เขา ไม่ ว่า กล่าว ถึง
 โง่ ศาล เพราะ เขา มี ธรรมเนียม

คำ ถาม

คำ ตอบ

วัน หนึ่ง มี ๓ เวลา วัน นั้ ๓ ๑-
 ๒-๓ ไป จน ครบ ๓๐ วัน เปน เดือน
 ๑ เดือน เขา นั้ ตั้ง ต้น เดือน ๕
 ของ เรา เปน เดือน ที่ ๑ และ เดือน
 ๒-๓ ต่อ ไป จน ครบ ๑๒ เดือน เปน
 ๑ ปี เดือน ๔ ตรง กับ เดือน ที่ ๑๒
 ของ เขา นั้ ปี ของ เขา ไม่ มี การ
 ใช้ หยุก ยา วิชา แพทย์ ไม่ ไคร มี ถ้า
 มี การ เจ็บ ป่วย เขา ใช้ เสี่ยง พาย แล
 ดู หมอ ว่า ถูก ผิด ต้อง อะไร มี การ
 แก้ ด้วย การ พลี แล บวง สรวง ต่าง ๆ

๑๔) ว่า ด้วย ลัทธิ ศาสนา.

๑๔) เขา นั้ ถือผี และ ไหว้ ผี เส้น
 ผี ทารก เกิด ใหม่ ๆ เขา เอา ผ้า
 รอง ไล่ กระตัง และ ทำ พิธี ร้อน แล
 รับ ซ้อ เมื่อ อายุ ย่าง เข้า เปน หนุ่ม
 สาว เขา ไม่ มี พิธี อย่าง ไไร เมื่อ
 คน ตาย แล้ว เขา เอา ผ้า และ เลื้อ
 นุ่ง ห่ม ให้ แล้ว เอา ผ้า ขาว ห่อ อย่าง
 ห่อ ข้าว ต้ม เอา ปอ หรือ หวาย มัด
 เปน เปาะ ๆ แล้ว เอา เลื้อ ถ่า เพน

คำ ถาม

คำ ตอบ

ห่อ อีก ชั้น หนึ่ง เสริจ แล้ว พวก ญาติ
 พี่ น้อง มา บอก ทางไม่ ให้ ขึ้น ไปเกิด
 บน สวรรค์ ให้ มา เกิด อยู่ ใน หมู
 ของ เขา นี้ อีก เพราะ เขา ถือ ว่า
 สวรรค์ นั้น เปน ที่ ว่าง ไม่มี ที่ ทำ ไร
 ไถ นา อะไร จะ ไป อยู่ อด ๆ ยาก ๆ
 เมื่อ ครบ กำหนด ๑ วัน หรือ ๒-๓ วัน
 พวก ญาติ พี่ น้อง ช่วย กัน หาม ไป เมา
 หรือ ฝัง แล้ว แต่ การ จะ เหมาะ วิถี ฝัง
 เขา ชุด หลุม ให้ กว้าง ยาว กว่า ตัว เล็ก
 น้อย แล้ว เอา ศพ นั้น ฝัง หนึ่ง
 นอน พาย ขาย นอน คว่ำ และ กลับ
 ด้วย ดิน เสริจ แล้ว เขา เอา ไม้
 เปน ท่อน ๆ ยาว ๆ ทับ บน อีก ชั้น
 หนึ่ง และ มี ไม้ ขอบ ๒ อัน ปัก ไว้
 ที่ ว่าง คอ ไม้ ขอบ ที่ ปัก นี้ เขา
 หมาย ความ ว่า ไม่ ให้ วิญญาณ ของ
 ผู้ ที่ ตาย ไป นั้น ไป บังเกิด บน สวรรค์
 และ มี น้ำ ใหม่ เลือด ใหม่ และ สิ่ง ของ
 ต่าง ๆ ซึ่ง จะ ให้ แก่ คน ตาย นั้น เขา
 ทำ รว และ เอา สิ่ง ของ นั้น ผูก และ

คำ ถาม

คำ ตอบ

ห้อยไว้ ถ้า มี เงิน ทอง อะไร ก็ฝังไว้ ใน ที่ นั้น ส่วน เลือด น้ำ นั้น เขา บ้วน น้ำ หมด รวด เสีย ให้ เบื่อ นหมด ทั้ง ผืน ถ้า ไม่ ทำ ดัง นั้น เขา ถือ ว่า คน ตาย จะ ไม่ได้ สถานที่ ใด ใด ศพ, เมา ศพ, เขา ไม่ มี การ รักษา อะไร การ บูชา พระ ภูมิ เจ้า ที่ เขา มี เวลา เมื่อ จะ ลง มือ ถางไร หรือ ปลุก ข้าง ไร ก็ ข้าง ไร หรือ จะ ไป ตั้ง บ้าน ใหม่ ปลุก เรือน ใหม่ การ ไหว้ ผี เขา สมมุติ ว่า อยู่ ที่ ต้นไม้ หรือ กอง, ก้อน หิน, แม่ น้ำ ลำธาร ก็ มี แต่ ไม่ ถือ ว่า ต้น อะไร ศพ ไหว้ ถ้า เปน ต้นไม้ ใหญ่ หรือ ก้อน หิน แม่ น้ำ ลำธาร อะไร ที่ เขา สมมุติ ว่า มี ผี ถ้า เขา พบปะ เขาก็ ไหว้ ทุก คราว และ ถ้า มี การ เสน่ เขา เสน่ ด้วยไก่ เพราะ เขา ถือ ว่า เทพยดา และ ผี รักษา อยู่ ที่ นั้น การ เชื้อ คือ ผี สอง นี้ สืบเนื่อง มา จาก ไบราณ และ ถือ กัน ต่อๆ มา เขา ถือ ว่า พระเจ้า เปน ผู้ บัง

คำ ถาม

คำ ตอบ

ตาดให้ โลก มี ขึ้น โลก หน้า เขา
 ถือ ว่า เปน สวรรค์ และ สวรรค์ นั้น
 เปน ที่ ว้าง เปล่า ไม่ มี ที่ ทำมา หากิน
 เขา มี นิยาย เล่า กัน สืบ ๆ มา ว่า “ แต่
 ครั้ง พระ เจ้า จะ ลง มา สร้าง โลก นั้น
 พระ เจ้า ได้ ร้อง เรียก พวก เขา ให้ มา
 ทำ บุญ และ มา อยู่ โลก รวม กัน กับ
 พระ เจ้า แต่ ตัว เขา มา ไม่ ทັນ
 เพราะ เขา มี การ เล่น ผี และ เลี้ยง ผี
 อยู่ พระ เจ้า จึง ให้ ชื่อ พวก เขา
 ว่า “ ย้ง ” ครั้น ต่อ ๆ มา จึง ได้
 เรียก กัน ว่า “ ยาง ” ฉะนั้น เขา จึง
 ถือ ตัว ของ เขา ว่า ฆ่า สัตว์ ไม่ บาป
 เพราะ เขา ไม่ มี ศาสนา และ มา ไม่
 ทັນ พระ เจ้า สร้าง โลก.

ประเภท ที่ ๓

ว่า ดั้ย ภาษา คำ พู

VOCABULARY

คำ ตาม		คำ แปล
ไทย	English	Karen
สวรรค์ ฟ้า	Heaven	ซูโซ่
พระอาทิตย์	Sun	} มื่อ
แดด	Sunshine	
พระจันทร์ เดือน	Moon	ลา
ดาว	Star	ฉ่า
พระอาทิตย์ ขึ้น	The sun rises	มีแฮก่อ
พระอาทิตย์ ตก	The sun sets	มีอลอหนี
เมฆ	Cloud	ตีเออะ
ฝน	Rain	ซูโซ่จู
ลม	Wind	กะดี่
ฟ้าร้อง	Thunder	ลอแซ
ฟ้าแลบ	Lightning	ลอโพอาดี่
รุ้งกินน้ำ	Rainbow	เต้อกอยบ่ล่อออกที่
ทิศตะวันออก	East	เลอมื่อก่อ
ทิศตะวันตก	West	เลอมื่อหนี
ทิศเหนือ	North	เลออะ
ทิศใต้	South	เลอหละ
แผ่นดิน หรือ ดิน	Earth	ห่อโซ่
ทุ่ง	Plain	จ

คำถาม	English	คำแปล Karen
ไทย		
ภูเขา	Mountain	กะจ้อ
ถ้ำ	Cavern	เล่อปู่
หนทาง, ทาง	path	แกด
น้ำ	water	ที
ห้วย	stream	โกล
แม่น้ำ	river	ทัพะโตโกล
โคลน	mud	กะฮี่
ฝุ่น	fine dust	} ห่อไข่กะมู
ผง ล่อ }	dust	
ทราย	sand	เมะ
หิน ก้อนหิน	stone	เล่อคอเพลื้ออะ
ทอง หรือ ทองคำ	gold	ทู
เงิน	silver	เจ
เหล็ก	iron	ทะ
ทองเหลือง	copper	โต
ตะกั่ว	lead	เปื่อกะ
ไฟ	fire	มีอู
ควัน	smoke	ค็อ
เถ้า หรือ ขี้เถ้า	ashes	เพคล่า
ถ่านไฟ	charcoal	แล้วละ
จุด	to light a fire	ด้วยมีอู

คำถาม

คำแปล

ไทย	English	Karen
ดับไฟ	to put out fire	ลอปี่ม้อ
ป่า	forest	ป่ากลา
ต้นไม้	tree	เส้คอญ
รากไม้	root	เส้หรี
กิ่ง	branch	เส้เต้
เปลือก	bark	เส้ปะ
ใบไม้	leaf	เส้หละจ
ลำต้นไม้	trunk	เส้
ดอกไม้	flower	เส้ทอ
ลูกไม้	fruit	เส้ล้า
หญ้า	grass	เหนะ
ต้นมะพร้าว	coconut palm	คอญ
ลูกมะพร้าว	coconut	คอล้า
ต้นหมาก	areca tree	มะอะญ
ลูกหมาก	areca nut	มะอะล้า
ต้นกล้วย	banana tree	สะกุกญ
พลู	betel	สับลี้
กล้วย	banana	สะกุก
ต้นส้ม	orange tree	ตะฉี่ญ
ส้ม	orange	ตะฉี่
ต้นมะนาว	lemon tree	ปะนอเกลญ
ลูกมะนาว	lemon	ปะนอเกลล้า
ต้นมะม่วง	mango tree	ตะเคอะญ
ลูกมะม่วง	mango	ตะเคอะล้า
ต้นขนุน	jacktree	ปะหน้อยญ

ไทย	คำตาม	English	คำแปล
อ้อย		sugar cane	กะทิง
ต้นพริกไทย		pepper tree	หมูท้อโท
ยาเส้น ยาสูบ		} tobacco	ยาสูบ
แตงกวา		cucumber	
ข้าวโพด		maize	มือเคส
ถั่ว		bean	ปะเทาะ
หัวหอม		onion	ปะชอ
กระเทียม		garlic	ปะเชอว
มัน		sweet potato	แหนวะ
พริก		pimento	มูส
ข้าวเปลือก		paddy	บือเป้า
ข้าวสาร		husked rice	ฮือละ
ข้าวสวย		boiled rice	เหม
ข้าวเหนียว		glutinous rice	บือย
ทุ่งนา		rice field	ลู้
หว่านข้าว ปลูกข้าว		to sow rice	ลู้บือ
ถอนข้าว ดำข้าว		to plant rice	แฉะบือ
เกี่ยวข้าว		to cut rice	กูปือ
มัดข้าวเป็นฟ่อน ๆ		to bind rice in sheaves	เคลยบือ
ต้มข้าว หุงข้าว		to boil rice	พอเหม

คำตาม

คำแปล

ไทย	English	Karen
ครกตำข้าว	to pound rice	เฉื่อยมือ
สากตำข้าว	rice pestle	กลี
หม้อข้าว	ricepot	สะเปอเหม
ไ้	rai	คิ
ควาย	buffalo	ป่าน่า
วัว	ox	กล้อพา
วัว ตัว ภู	bullock	
วัว ตัว เมีย	cow	กล้อใหม่
วัว กระติง	sladang	ตาดู
วัว ป่า	wild cattle	
แพะ	goat	แหมะตะละ
แมว	cat	ล้ามียอ
หมา	dog	อู๊ย
เห่า	to bark	มอ
กัด	to bite	เอ๊
หมู	pig	เถาะ
กวาง	deer	ตะซอ
กระรอก	squirrel	หลิงวอซ๊ะ
หนู	rat	อือ
หมู ป่า	wild boar	เถาะมี
ลิง	monkey	ตะอี่
เสือ	tiger	บ้อโซ

คำถาม

คำแปล

ไทย	English	Karen
หมี	bear	ดำซุ
ม้า	horse	กะเล้
ช้าง	elephant	กะซอ
แรด	rhinoceros	สะคิลิโค
เขาควาย	buffalo horn	ป้านันนอ
เล็บแมว	cat's claw	ล้ามียอจีเหมะ
หางหมา	dog's tail	ฉุ่ยเหม่
เขี้ยวหมูป่า	wild boar's tusk	เถาะมีอะเม
ขนนํ้า	horse's name	กะเล้โซซุ
วงช้าง	elephant's trunk	กะซอกำปดอ
ตัวผู้	male	พา
ตัวเมีย	female	โหม่
นก	bird	โถ่
ไก่ตัวผู้	cock	ซอพา
ไก่ตัวเมีย	hen	ซอโหม่
เป็ด	duck	โทติ
อีกา	crow	จ่อว่าค๊ะ
นกเขา	turtle dove	โทะหล่วย
ปากนก	beak	โทะเหนะ
ปีกนก	wing	โทะติเซ
ขนนก	feather	โทะฉุ
รังนก	nest	โทะเคลอะคัลย
ไข่	egg	ติ
ออกไข่	to lay eggs	ติพะถ่อ

คำตาม

คำแปล

ไทย

English

Karen

บิน

to fly

ฝู

ปลา

fish

ยะโพ

หอย

shell

โหละ

หูกปลา

fin

หะติ

จระเข้

crocodile

ละหม๊ะ

กุ้ง

shrimp

ละโต๊ะ

ปู

crab

แฉีร์

เต่าบก

land tortoise

คลิ

งู

snake

งือ

จิ้งจก

lizard

คอเหล

จิ้งเหลน

grass lizard

ปะล่วอ

กบ

frog

เต๊ะป้อก

คางคก

toad

เต๊ะลือ

แมลงวัน

fly

ละบือลา

ยุง

mosquito

ปะโจ

ผีเสื้อ

butterfly

จ้อกกะเป

หนอน

caterpillar

เคลอะ

มด

ant

เต้อ

แมลงมุม

spider

กะปอ

ผึ้ง

bee

กะเนนกะเนนหน่อจ่า

น้ำผึ้ง

honey

กะเนนจอ

ขี้ผึ้ง

wax

กะเนนโตะ

เป็นมนุษย์

human being

เป้อกา

ไทย	English	คำแปล Karen
คนผู้ชาย	man	เปะควา
คนผู้หญิง	woman	เปะหมี่
เด็กผู้ชาย	boy	โพล่าเปะควา
เด็กผู้หญิง	girl	โพล่าเปะอ้อ
เด็กเล็ก	child	โพล่าโฮ
คนแก่	old man	สะปะก้า
สามี	husband	อะวา
เมีย	wife	อะมา
พ่อ	father	อะป้า
แม่	mother	อะป้า
ลูกชาย	son	อะโหม่
ลูกสาว	daughter	โผควา
หลานชายที่ ๑	grand son, nephew	โผหมี่
หลานสาวที่ ๑	granddaughter, nephew	โผโตะควา
หลานชายที่ ๒	greatgrandson	หลี่โผควา
หลานสาวที่ ๒	greatgrand daughter	หลี่โผหมี่
พี่ชาย	elder brother	แ่วจ้อ
พี่สาว	elder sister	แ่วหมี่
น้องชาย	younger brother	ปี่โผควา
น้องสาว	younger sister	ปี่หมี่คะนอ
ลูกพี่ ลูกน้อง	cousin	ตอตะควา

คำถาม

คำแปล

ไทย	English	Karen
ตา, ปู่	grand father	พื่อ, พะดี
ยาย, ย่า	grand-mother	ดี
ตัว	body	} ตะกะจ้ำ
ร่างกาย	shape, skeleton	
หัว	head	โค
ผม	hair	ซู
หน้า	face	หมะ
หัวกะโหลก	skull	ไค้ดึย
หน้าผาก	forehead	โคดาซ้อก้า
ตา	eye	หมะคัล
แก้ม	cheek	เบะปลา
หู	ear	หน้า
จมูก	nose	หน้าเด
ปาก	mouth	หะไซ
ฟัน	tooth	แม
ลิ้น	tongue	เปล
ขากรรไกร	chin	ชาคัลย
หนวดที่ควม	beard	ชาอู
คอ	neck	เกาะ
บ่า	shoulder	กึย

คำถาม

คำแปล

ไทย	English	Karen
รักแร้	armpit	กั หละบู
แขน	arm	จื่อ
มือขวา	right hand	จื่อแฮ้ว
มือซ้าย	left hand	จื่อเจ๊ะ
มือ, นิ้ว	hand, finger	เนอ
เล็บ	nail	เหมะ
อก	breast	สะนั๊บเปื่อกั
นม	breast of a woman	บู
ท้อง	stomach	ฮื่อเพอ
สะดือ	navel	เด
หลัง, สันหลัง	back	เคอะคัลลีย
เข่า, หัวเข่า	knee	ซ้อลี้โค
ขา	leg	กัคิ
ตีน	foot	ซ้อ
หัวแม่ตีน	big toe	ซ้อมือ
หนัง	skin	อะเปะ
เนื้อ	flesh	ตะปะ
ขน	hair on the body	อะญู
กระดูก	bone	ตะคัลลีย
เลือด	blood	อะลู่บ
น้ำตา	tears	เหมะที่

คำถาม	English	คำแปล
ไทย		Karen
เหงื่อ เหื่อ	sweat	ไก่อ่เปอ
น้ำนม	milk	นู้ทึ
น้ำปัสสาวะ	urine	ฉี่ทึ
คนจีน เจ๊ก	Chinese	ตลู้
คนไทย ไทย	Siamese	เจาะเมต
กินข้าว	to eat rice	อ่อเหม
กินน้ำ	to drink water	อ่อทึ
กินเหล้า	to drink spirits	อ่อซี
เมา	to be drunk	เหมะฮิ
เกลือ	salt	อัสล่า
พริกไทย	pepper	หมุ่หรัยโพ
น้ำตาล	sugar	หอยทึ
น้ำมัน ไข	oil, suet	โซ
เลื้อย	waist cloth	เซก้า
กางเกง	trousers	พล่อคลี
ผ้าปู	loin cloth	แพ
เข็มขัด	girdle	ยอเบอะโก๊ะ
ผ้าโพกหัว	turban	โตเผื่อ
กระดุม	button	นู้ล้า
รูกระดุม	button hole	ฮาปู
เกือก	shoe, slipper	คอตตะเบะ

คำถาม

คำแปล

ไทย	English	Karen
หมวก	hat	โคเก้อ
แหวน	ring	แปะชิ
ต่างหู	earring	น่าติ
กำไลมือ	bracelet	จ้อเดโกะ
กำไลต้น	ankle-ring	ซ้อเดโกะ
สร้อยคอ	necklace	แพ
ผ้าแพร	silk	ละไต
เย็บ	to sew	ชะต้า
ทอ	to weave	ทา
ใส่เสื้อผ้า	to dress	กำชะกั
นิคมหมู่บ้าน	village	หึปู
ฟาง	hedge	ล่อ
สวน	garden	โกล๊ะ
บ้าน เรือน	house	หึ เดอะ
ประตู	door	แกลั
หน้าต่าง	window	ตะอ้อโย
หลังคา	roof	เดอะโค
ไม้กระดาน	timber	เล่ปะ
ไม้ไผ่	bamboo	หวั

คำถาม

คำแปล

ไทย	English	Karen
หวาย	rattan	เง้
อิฐ	brick	ดินจ้คอ
เสื่อ	mat	คล้อ
ตะเกียง	lamp	มิอูเดอ
ชุดคบ	torch	โซ
เตาไฟ	hearth	เพ็คล้าปู
ฟืน	fuel	เซมือ
ไม้กวาด	broom	น้อแควเส
กระดาษ	paper	จ๊ะโค
หมึก	ink	ตะซู่
เขียน	to write	แเกาะ
อ่าน	to read	โป
หนังสือ	book	หลิ
เกียน เกวียน กระตะ	cart	เหล
นำพา ขับรถ	to drive	เซอ
เรือ	canoe	คลี้
พายเรือ แกวเรือ	to row	หวัคลี้
พาย	to paddle	หวั
กระสุน เกาทัณฑ์	bow	ซ้นอปี

คำถาม

คำแปล

ไทย	English	Karen
มีด	knife	แคล๊ะ
เลื่อย	saw	ลั๊วะ
ขวาน	axe	กวาง
ค้อน	hammer	น่อเจอะปะะ
เสียม	spade	มอกะซื่อ
ไถ	plough	ແຕ່
วัน	day	นี้
คืน	night	ตะนา
เวลาใกล้รุ่ง	dawn	บุ่มมือเน่
เช้า	morning	วอ
เที่ยง	noon	มือทุ่
บ่าย	afternoon	มือเคล่ลอ
เย็น	evening	คื่อ
เดือน	month	ตะลา
ปี	year	ตะนี
ปีกลาย	last year	โมโฮ
ปีหน้า	next year	แคขา
เมื่อวานนี้	yesterday	ลีมือฮา
เมื่อวานขึ้นนี้	the day before yesterday	ละตะฮา
วันนี้	to-day	มื่อฮาอิ

คำถาม

คำแปล

ไทย	English.	Karen
พรุ่งนี้	to-morrow	เล็องวอ
มะรืนนี้	the day after to-morrow	แม็คตะวอ
ฤดูหนาว	cold season	ตะเว้อคา
ฤดูแล้ง	hot season	ตะไก้คา
ฤดูฝน	rainy season	ตะจุคา
ไป	to go	แล
มา	to come	สะเก
ขี่ม้า	to ride	โต๊ไก้เส
เดิน	to walk	แล
วิ่ง	to run	จิ
ลุกขึ้น	to rise	แงเถ้อ
ยืน	to stand	แซเถ้อ
นั่ง	to sit down	จั้นอ
นอน	to lie down	มินอ
นอนหลับ	to sleep	
ตื่น	to awaken	ฟี่ละโนะ
ปลุก	to wake	แบะ
เห็น	to see	คี่ ถี้
ได้ยิน	to hear	หน้ำฮู
เสียงดัง	noise	ฮาซ้อ
ดม	to smell	เนว
กลิ่นหอม	to smell sweet	ปู้เนอมู
กลิ่นเหม็น	to smell evil	ปู้เนออิ

คำ ถาม

คำ แปล

ไทย	English	Karen
พูด	to speak	แต
ร้องเพลง	to sing	มาทา
หัวเราะ	to laugh	นั
ร้องไห้	to weep	ห่อ
ร้องตะโกน	to cry	กี
ถ่มน้ำลาย	to spit	กูเภาะ
ไอ	to cough	กั
หาว	to yawn	สกอ
หิว	to be hungry	ล่อแป
หิวน้ำ ขยากน้ำ	to thirst	สมุ่่อทึ
ดูด	to suck	จู้
อาบน้ำ	to bathe	ย้อลือทึ
ล้างหน้า ล้างมือ	to wash (face, hands)	ปล่านเหมะฉจ้อ
หวี	comb	ลั
หัวผม	the comb the hair	คุษโซ
โกน	to shave	หลู
มีความสุขสบาย	to be in good health	โอหมิ
เจ็บป่วย	to be ill	ชา
ไข้	fever	ต่ากะบี
ลงท้อง	diarrhoea	ลู
ไปถ่ายอุจจาระ	to stool	แฉเอ่ชา

คำถาม

คำแปล

ไทย	English	Karen
ไปถ่ายปัสสาวะ	to urinate	ฉี่ ขา
โรคห่า	plague	ป่าดำ
โรคคลรกา	cholera	ต่ำลู่บ๊ะ
ฝีดาษ	small-pox	ตาชาต๊ะ
หมอ	medicine man	สละ
ยา	medicine	ตาสี
ตาบอด	blind	เหมะเบ้ละ
หูหนวก	deaf	น้ำตะเออ
ใบ้	mute	ชะว้อ
ขาเสีย ขาอะเผลก	lame	ข้าตะเกล
หลังโก่ง	hunchback	อูญ
เกิด	to be born	โง๊ะ
ตาย	to die	จู้
ฝังคนตาย	to bury the corpse	ซูลอ
เผาคนตาย	to burn the corpse	กล้อปल्ली
กลัว	to be afraid	ปลี้
จะโมยลัก	to steal	ต่ำบล๊ะ
ฆ่า	to kill	มาชู้
ขาว	white	วา
ดำ	black	วู
เหลือง	yellow	บอ

คำตาม	English	คำแปล
ไทย		Karen
เขียวใบไม้	green	ลาสะลยู
แดง	red	ว้อ
เขียวฟ้า	blue	ลาตาเออ
สิ่งนี้ นี่ นี่	this	อาอ้อ
หญิงคนนั้น	that woman	ป้อมือตาเกาเหน
คนนั้น	this man	ปาดาก่าอี้
สิ่งนั้น นั้น	that	อาเห่น
ฉัน แก่ฉัน	I, me	ก่าจา
บิดาของฉัน	my father	อาย่ายา
ลูกของเรา	our child	อาโพยา
ต้นไม้สูง	a high tree	เส้ทะทอ
ต้นไม้ต้นนี้สูงกว่า ต้นนั้น	this tree is higher than that	เส้ตะถู่ทอเตะ
ต้นมะม่วงต้นนี้เป็น ต้นที่สูงกว่าหมดใน สวน	this mango tree is the highest in the garden	ตะเตะดอถู่ตาตะ ปู้ทอหะ
ฉันไปตลาด	I am going to the market	แลหะเหมะเก๊ะปู้
ฉันมาจากตลาด	I come from the market	แลหะเหมะเก๊ะปู้ ทะเก

คำถาม	English	คำแปล
ไทย		Karen
พรุ่งนี้ฉันจะไปในป่า	to-morrow I shall go into the forest	เลอว้อแลป่าคลา
วานนี้ฉันได้ไปในป่า	yesterday I was in the forest	หมี่ชาขานเลป่าคลา
หน้าบ้าน	in front of the house	ฮั่มมैया
หลังบ้าน	behind the house	ฮั้โซ่
ใครมา	who comes ?	หมะต่ากาแฮ
ถ้าฉันหาย	if I recover	ฟู่ย่ากะปลา
ใช่	yes	เออ
ด้วยกัน	together	ดีโซะ
หนึ่ง	one	ตะถี้
สอง	two	คี่ถี้
สาม	three	เซอถี้
สี่	four	หลู่ยถี้
ห้า	five	แฮยถี้
หก	six	คี่ถี้
เจ็ด	seven	นุยถี้

คำตาม ไทย	English	คำแปล Karen
แปด	eight	โตะถี่
เก้า	nine	คุดถี่
สิบ	ten	อ่าถี่ด่าถี่
สิบเอ็ด	eleven	ตะถี่ด่าถี่
สิบสอง	twelve	ตะถี่คี่ถี่
สิบสาม	thirteen	ตะถี่เซอถี่
สิบสี่	fourteen	ตะถี่หลู่ถี่
สิบห้า	fifteen	ตะถี่แม่ถี่
สิบหก	sixteen	ตะถี่คี่ถี่
สิบเจ็ด	seventeen	ตะถี่นุถี่
สิบแปด	eighteen	ตะถี่โคะถี่
สิบเก้า	nineteen	ตะถี่คุดถี่
ยี่สิบ	twenty	คี่ถี่
ยี่สิบเอ็ด	twenty-one	คี่ถี่ตะถี่
สามสิบ	thirty	เซอถี่
สี่สิบ	forty	หลู่ถี่
ห้าสิบ	fifty	แม่ถี่
หกสิบ	sixty	คี่ถี่
เจ็ดสิบ	seventy	นุถี่
แปดสิบ	eighty	โคะถี่
เก้าสิบ	ninety	คุดถี่

คำตาม

คำแปล

ไทย	English	Karen
ร้อยหนึ่ง	one hundred	ตะก่าอย่า
ร้อยกับหนึ่ง	one hundred and one	ตะก่าอย่าต่ำถั
สองร้อย	two hundred	ดีก่าหย่า
สามร้อย	three hundred	เซอ์ ก่าหย่า
สี่ร้อย	four hundred	หลู่ยก่าหย่า
ห้าร้อย	five hundred	ແหย่ก่าหย่า
หกร้อย	six hundred	คี่ก่าหย่า
เจ็ดร้อย	seven hundred	นุยก่าหย่า
แปดร้อย	eight hundred	โคะก่าหย่า
เก้าร้อย	nine hundred	คุยก่าหย่า
พันหนึ่ง	one thousand	ต่ำกะโท
หมื่นหนึ่ง	ten thousand	ต่ำกะซึ
แสนหนึ่ง	hundred thou- sand	ต่ำกะซึต่ำซึ

โพปานอดื้อบะ เลอะอะโพมาตะเกย ฮาเกตีกาเปะหมือ อาป้ามาซิด้าตื้อ
โพอาเบาะเฮ่แหว่อ้อ โพอู้เตอป่าเกาะ มะหนึบ้าตะเลตะมาซึบ้ามะตาเล เลอ
อาป้อลอปะซึตะซึบ้าฮาเกทีลอมะ.

นิทาน ชาติ ของ เขา A Karen tale

ปาตะกาเลถ้อมมีปามือกะนอเลตือปะตู่ที่มีมือกะนอป่าเจอลอ . แจกลี
 อาเวมาสู้ป่าต่ากำเตมา ต่าเล่กลีเอออันนาอะเวจิอะมาตะเก มือกะนอ
 อาป่าเตโพมมือมะทะซ้อ เลอโตโซ่เลอาป่า แกะอะเลกว่าอาเวจิอาหน้า
 ขอละคะกลีเปะมือกะนออาป่าทะโซ่แมเปะจอ.

แปลเป็นภาษาไทย Siamese translation

มี ชาย คน หนึ่ง ไป เที่ยว ที่ เรือน สาร ใน ฐานะ นั้น เมธียุ พ่ของ
 ผู้สาว ได้ เค้า มา ตัว หนึ่ง จึง เอา เค้า นั้น ปลูก ไว้ ที่ บ้าน เรือน ครั้น
 ชาย ผู้ นั้น ไป ถึง บ้าน ผู้สาว จึง เอา หู ตะเคง เข้า ฟัง ที่ ช่อง ฝา ที่ เขา
 ปลูก เค้า นั้น ไว้ เค้า ก็ ตกใจ จึง ร้อง เสียง พ่อ ๆ ชาย ผู้ นั้น ไม่ ทน
 สังเกต ว่า อะไร และ ไม่ได้ ยืน ถนัด สำคัญว่า ผู้สาว มา พุด ด้วย จึง ตะเคง
 หู เข้า ไป ฟัง จน ใกล้ ช่อง ที่ เขา ปลูก เค้า ไว้ นั้น เค้า ก็ ตกใจ จึง อ้า
 ปาก กัด หู ชาย ผู้ นั้น ชาย ผู้ นั้น สำคัญ ว่า ผู้สาว หยอก จึง พุด แต่ เบา ๆ
 ว่า เจ็บ ๆ แต่ เค้า ก็ หา ปล่อย ไม่ ชาย ผู้ นั้น จึง ตื่น และ พลง กระ
 ซาก หู ของ ตน ออก มา เค้า ก็ ตีต มา ด้วย ใน ทัน โต นั้น พ่อ ของ ผู้
 สาว ได้ ยืน เข้า จึง พุด กับ ลูก ว่า เสียง อะไร ดัง ฟู ๆ และ เจ็บ ๆ อยู่ ที่
 ไต่ ถุน จึง วิ่ง ลง ไป ดู ใน ทันโต นั้น ชาย ผู้ นั้น ตกใจ จึง กระซาก หู
 ของ ตน ออก มา จาก ช่อง ฝา เค้า ที่ กัด หู อยู่ นั้น ก็ ตีต มา ด้วย แต่
 โดย น้ำ หนัก ของ ตัว เค้า มี ถ่วง อยู่ ที่ หู ของ ตน ชายผู้ นั้น จึง สลัด ศีรษะ
 ของ ตน โดย กำลั้ง แวง หู ก็ ขาด เค้า ที่ กัด หู อยู่ นั้น จึง กระเด็น ไปถูก
 ปาก พ่อ ของ ผู้สาว โดย กำลั้ง แวง ปาก แตก และ ฟัน ก็ หักหมดทั้งปาก.

English Translation.

A man went visiting to the house of a girl. Now it happened that at that time the girl's father had brought a tortoise and tied it on the veranda of the house. When the man reached the girl's house he put his ear up against a hole in the wall just where the tortoise was tied in order to listen. The tortoise was scared and shouted lustily. The man did not realize what it was and thought it was the girl speaking, so he put his ear right up against the opening where the tortoise was tied. The tortoise being scared opened its mouth and bit the man's ear, but he, thinking it was the girl playing a joke with him, just spoke softly saying: "it hurts, it hurts", but the tortoise did not let go. The man then began to wriggle and to drag his ear away but the tortoise came with him. Just then the girl's father heard and said to his daughter: "what is the noise under the house ugh, ugh, it hurts, it hurts?" And he ran down to see. By that time the man was frightened and had pulled his ear away from the opening but the tortoise, still biting him, came along with it and the weight of the tortoise hung on to the ear, so the man shook his head vigorously till the ear was torn away; the tortoise rebounded and hit the girl's father hard on the mouth and broke his teeth and his mouth.

